

Näringsdepartementet

Nordisk Råd
Ved Stranden 18
DK--1061 Köpenhamn

Svar på fråga E20/2013 till de nordiska ländernas regeringar om utvinningen av naturresurser, däribland uran

---

Cecilie Tenfjord-Toftby (M) har den 11 april 2013 frågat de nordiska ländernas regeringar:

Vilka åtgärder vill regeringarna vidta för att säkerställa att Norden inte går miste om kontrollen och tillgången på sina långsiktigt viktigaste naturresurser?

Vilka åtgärder vill de nordiska regeringarna vidta, för att säkerställa att ev. utvinning och försäljning av uran och andra råvaror från nordiskt territorium, sker på ett miljömässigt och säkerhetspolitiskt betryggande sätt?

Danmark

Overordnet ser vi ikke på nuværende tidspunkt nogle tegn på, at Norden skulle være ved at miste kontrollen med eller adgangen til vigtige naturressourcer. Grundlæggende er udenlandske investeringer særdeles vigtige i forhold til at sikre en positiv udvikling også i forhold til bæredygtig anvendelse af naturressourcer i fuld overensstemmelse med gældende love og regler både fsva. miljø og sikkerhed. Hvis det sker, er udenlandske investeringer noget, vi skal byde velkommen og ikke være bange for. Ydermere bør man i Norden anerkende, at ekspertisen for udvinding af naturresurser i høj grad ligger udenfor Norden i eksempelvis Canada og Australien.

Hvad gælder mulige kinesiske investeringer, findes disse investeringer og kinesisk tilstedeværelse over hele kloden. Fra dansk side opmuntrer vi kinesiske virksomheder til at foretage investeringer i Kongeriget, og vi er glade, når det sker. Der skønnes således som udgangspunkt ikke at være behov for nye, særlige lovgivningsmæssige eller andre tiltag på området.

Når det er sagt, er det samtidig klart, at nye muligheder kan rumme nye udfordringer. Der henvises i spørgsmålet i den forbindelse særligt til problemstillingen omkring en mulig udvinding af uran i Grønland.

I den forbindelse kan nævnes, at Grønland indtil nu har haft et nul-toleranceprincip, der indebærer et forbud mod udvinding af radioaktive stoffer. Samtidig er alle tre dele af rigsfællesskabet undergivet forpligtelser, der følger af folkeretlige aftaler og andre internationale regler.

Valget til Inatsisartut (Landstinget) den 12. marts 2013 i Grønland gav en sejr til partiet Siumut med Aleqa Hammond i spidsen. Samtidig præsenteredes koalitionsgrundlaget, der hedder "Et samlet land – et samlet folk", hvor der lægges op til en ophævelse af nul-toleranceprincippet. Det nye landsstyre har endnu ikke fastlagt udmøntningen heraf.

Da der er tale om komplicerede spørgsmål er det afgørende, at de belyses bedst muligt. Der er derfor igangsat et større arbejde med grønlandsk deltagelse i forhold til at belyse relevante konsekvenser af en ophævelse af nul-tolerancepolitikken og den deraf følgende mulighed for at udvinde og eksportere uran.

Det er magtpåliggende for alle, at en eventuel udvinding sker på betryggende vis både i forhold til miljømæssige, sikkerhedspolitiske og andre aspekter. Et særligt fokusområde vil derfor være en analyse af og oversigt over gældende internationale forpligtelser. Det gælder ikke mindst de regler og retningslinjer, der er fastsat i IAEA-regi.

Sverige

Sverige delar Danmarks uppfattning att inga tecken finns på att Norden står inför en risk att mista kontrollen och tillgången till sina långsiktigt viktiga naturresurser. Liksom Danmark välkomnar Sverige utländska investeringar inom utvinningsindustrin i landet.

Sverige tillåter utvinning av uran ur berggrunden, men ingen utvinning sker i landet idag. Uran är ett bland flera koncessionsmineral som omfattas av minerallagen. Ingen utvinning av koncessionsmineral, eller annan industriell verksamhet, kan komma till stånd förrän den tilltänkta verksamheten har prövats mot reglerna i miljöbalken. Sverige har en modern miljöbalk med stränga regler för miljöhänsyn vid industriell verksamhet.

Utvinning av uran liksom uppförande av anläggningar för brytning av uranhaltigt material ska tillåtlighetsprövas av regeringen enligt miljöbalken. Kommunen där den tilltänkta verksamheten planeras har vetorätt för verksamheten. Utöver minerallagen och miljöbalken träder också lagen och förordningen om kärnteknisk verksamhet,

strålskyddslagen och plan- och bygglagen i kraft vid eventuell utvinning av uran. Hantering av uran regleras således i ett omfattande regelverk och inga tecken finns på att eventuell utvinning och försäljning inte skulle ske på ett miljömässigt och säkerhetspolitiskt betryggande sätt.

Finland

Även Finland kan ansluta sig till Danmarks svar.

Vad gäller uranutvinning så är finsk praxis samma som svensk: kommunen i fråga har vetorätt om det är fråga om urangruva, dessutom behövs miljötillstånd samt en hel del andra tillstånd innan utvinning kan starta.

Norge

Norge slutter seg til det synspunktet at det ikke er tegn til at Norden er i ferd med å miste kontroll over forvaltning og utvinning av viktige mineralressurser.

I Norge er utvinning av radioaktive mineraler som uran i utgangspunktet tillatt, men det foregår ikke slik utvinning i dag. Mineralloven stiller ikke særskilte krav til utvinning av radioaktive mineraler, men forurensningsloven stiller krav til håndtering og lagring av radioaktivt materiale. Utvinning vil kreve konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven, og må oppfylle strenge miljøkrav.

Virksomheter som skal utvinne radioaktive mineraler må ha tillatelse fra Statens strålevern. Virksomheten må avklare med Statens strålevern hvilke rapporteringer, tillatelser mv. som er nødvendige. Dersom utvunnet malm fra radioaktive mineraler skal eksporteres, kreves tillatelse fra Utenriksdepartementet etter regelverket om eksportkontroll.

Island

Island tilslutter sig de synspunkter at der ikke er tegn på at Norden skulle være ved at miste kontrollen med eller adgangen til viktige naturressourcer.

Viktige radioaktive metaller, som uran, har man ikke fundet i Island og der findes ingen gældende lovgivning eller regler om eftersøgning/prospektering, undersøgelse eller udvinding af radioaktive metaller i Island.

I Island foregår der på nuværende tidspunkt ingen udvinding af metaller. Fra 1991 har man af og til foretaget eftersøgninger og forskning/undersøgelser af guld og andre ædelmetaller. Investeringen hertil er for en stor del kommet fra Kanada.

I Island er man interesseret i at lave projekter indenfor forskning og udvinding af mineraler og metaller, med investorer både fra Island og andre lande. Dette gælder for både projekter på land og på havbunden indenfor Islands økonomiske zone.

Annie Lööf
Näringsminister
Ordförändelandet Sverige